

Lov vyvolávající strach jako nový způsob řešení konfliktů mezi člověkem a volně žijícími živočichy

Početnost a především populační hustota kopytníků může mít negativní dopady nejen v ekosystémech ovlivněných lidskou činností, ale i v ekosystémech více či méně přírodních. Současné lovecké praktiky sice často směřují k redukci početnosti kopytníků, zavedené postupy se však ukazují jako neefektivní. Situaci je možné řešit zavedením inovativních loveckých praktik, které budou mít dopad na ustálené vzorce chování kopytníků ve vztahu k míře rizika predace. Změna jejich chování by pak měla vést ke změnám jejich prostorové distribuce i k redukci jejich početnosti.

Využitelné výstupy:

V různých částech světa nalezneme území obývaná kopytníky, jejichž populační hustota v řadě z nich stále narůstá a s ní ruku v ruce narůstá i množství konfliktů mezi těmito živočichy a člověkem, resp. lidskou činností. Tento vývoj má řadu negativních dopadů především v oblasti ztrát v zemědělském a lesnickém hospodaření, vede k riziku přenosu zoonóz, zvyšuje riziko kolizí volně žijících živočichů s dopravou apod., ale projevuje se i v ekosystémech přírodních, kde díky vysoké hustotě kopytníků může docházet ke snižování biologické diverzity (např. vlivem lokálního vymření ohrožených rostlinných druhů a naopak k rozšíření druhů nepůvodních apod.).

Autoři článku představují návrh řešení tohoto problému, který spočívá v praktikování lovu s cílem vyvolat u kopytníků strach, což následně ovlivní vzorce jejich chování, prostorovou distribuci a projeví se i v redukci velikosti jejich populace. Vycházejí přitom z ekologického konceptu postaveného na tom, že změna v chování kořisti, která je odpovědí na míru predací rizika, má následné dopady na celý ekosystém. U kopytníků může navíc k takové odpovědi docházet nejen vlivem predací rizika ze strany velkých šelem, jejich predátorů, ale také vlivem lovu provozovaného člověkem (tato reakce může být i výraznější než v případě velkých šelem). Lov prováděný člověkem je však snadno prostorově i časově odhadnutelný, čemuž se zvířata dokáží přizpůsobit, ať už např. vytvářením menších stád, tím, že se vyhýbají loveckým oblastem anebo kupříkladu větší obezřetností ve vztahu k načasování loveckých aktivit. Aby tedy regulace početnosti kopytníků prostřednictvím lovu byla efektivnější, je třeba, aby byl lov časově i prostorově rozrůzněnější. Možností je několik. První navrhovanou možností je vytvoření plánů managementu, které budou nastaveny tak, aby odpovídaly míře negativních dopadů působení kopytníků na daném území. Každý plán by měl vést k vymezení území, v němž budou vytyčeny jak plochy s vysokým rizikem, že bude zvíře uloveno, tak i plochy s nízkým rizikem ulovení. Mezi plochy s vysokým rizikem ulovení by měly být zařazeny právě ty, kde je potřeba negativní dopady působení kopytníků regulovat (např. biotopy s výskytem druhů citlivých na sešlap). Další možností je snížení schopnosti předvídat lovecké aktivity, čehož může být docíleno např. zavedením lovu v průběhu celého roku a prováděním loveckých aktivit v různých dnech týdne a v různou denní dobu; intenzita lovu by se taktéž měla měnit v průběhu roku. Účinné by mohlo být zintenzivnění lovu v období rozmnožování, kdy zvířata na možná rizika více reagují, a také na počátku či v průběhu vegetační sezóny, kdy je dostatek potravy, neboť v obdobích sucha či v zimě je chování kopytníků ovlivněno daleko více hledáním zdrojů potravy než mírou rizika ze strany predátorů či člověka. Vliv na chování kopytníků může mít také způsob lovu: náhlý překvapující lov ze zákrytu je efektivnější než lov spojený s pronásledováním zvířat na volných prostranstvích, s nímž zvířata více počítají a jsou na něj lépe připravena. Ne zcela vhodný je ovšem také způsob lovu např. z posedů, kdy zvířata o lovcích nevědí a nemají tedy možnost spojit si určité riziko např. s typem biotopu nebo s přítomností lovce. Autoři tedy doporučují praktikovat lov spojený s chůzí, lov zvířat v ohraničeném prostoru a takovým způsobem, aby byl zaznamatelný i pro ostatní přítomná zvířata a vyvolal v jejich chování potřebnou reakci. Efekt může být výraznější, pokud s sebou člověk bude mít psa. Poslední možností je zavedení poněkud kontroverzního lovu mláďat či samic s mláďaty, který podle autorů má snad nejvýraznější efekt na chování kopytníků, jejich distribuci a početnost. Autoři závěrem uvádějí, že uvedené přístupy je třeba dále promyšlet a hlavně důkladně o nich diskutovat s veřejností, loveckou komunitou i s ochránci přírody, neboť pro některé z nich mohou být určité postupy neakceptovatelné a v případě některých států mohou být i v rozporu s národní legislativou.

Zdroj: Cromsigt J. P. G. M., Kuijper D. P. J., Adam M., Beschta R. L., Churski M., Eycott A., Kerley G. I. H., Mysterud A., Schmidt K., West K. 2013: Hunting for fear: innovating management of

human-wildlife conflicts. Journal of Applied Ecology, 50, 544-549.

Zadal: Michaela Krestová

URL zdroje: <http://forumochranyprirody.cz/lov-vyvolavajici-strach-jako-novy-zpusob-reseni-konfliktu-mezi-clovekem-volne-zijicimi-zivocichy>